- KOLLIZZJONI MARITTIMA-

- MERCHANT SHIPPING ACT 1973 -

- MERCHANT SHIPPING (PREVENTION OF COLLISIONS) REGULATIONS, 1997 -

IL-PRIM'AWLA TAL-QORTI CIVILI

IMHALLEF

ONOR. RAYMOND C. PACE LL.D.

Seduta ta' nhar il-Erbgha 21 ta' Frar, 2001

Kawza Numru: 34
Citazzjoni Numru: 900/1996/RCP

Alexander Hall u b'digriet tad-9 ta' Lulju, 1998 Josephine Hall giet awtorizzata biex tassumi l-atti tal-kawza minflok l-attur li jinsab assenti u dan in forza ta' prokura esebita bhala Dok. A.

vs

John u Mary konjugi Sultana u b'digriet tal-14 ta'

Novembru, 1996 is-socjeta assikuratrici "Citadel Insurance Services Limited" giet kjamata in kawza u b'digriet tas-17 ta' Frar, 1997 il-Qorti irrevokat *contrario imperio* d-digriet taghha fuq imsemmi tal-14 ta' Novembru, 1996

Il-Qorti,

I. PRELIMINARI

Rat ic-citazzjoni attrici fejn l-attur ppremetta:

Illi waqt li kien qieghed isuq id-dghajsa proprjeta tieghu *S.Y. Pocket Rocket,* kien involut fl-incident marittimu li sehh nhar l-1 ta' Settembru 1995 xi mil u nofs il-barra mill-ponta tal-Qawra, limiti ta' San Pawl il-Bahar, meta l-konvenut li kien qed isuq il-*craft* tieghu *M.Y. Vincienne*, baqa diehel fih u qasmu min-nofs; u

Illi ghall-incident ilmentat jahti unikament il-konvenut talli b'imprudenza, traskuragni, b'imperizja u b'nuqqas tat-tharis tar-regolamenti marittimi huwa baqa' diehel fil-*craft* tal-attur bil-*yacht* tieghu kif ser ikun pprovat waqt it-trattazzjoni tal-kawza; u

Illi b'rizultat tal-istess incident l-attur sofra hsarat li taghhom ma giex ikkumpensat mill-Assigurazzjoni li tkopri lill-konvenuti; u

Illi ghalkemm il-konvenuti gew interpellati sabiex jersqu ghall-likwidazzjoni u jhallsu lill-attur id-danni kkagunati fil-craft tieghu li ma nghatawx mill-Assigurazzjoni tal-konvenut, izda dawn baqghu inadempjenti;

Illi talab ghalhekk l-attur lil din il-Qorti li:

1. Tiddikjara u tiddeciedi li l-konvenut huwa unikament responsabbli ghall-incident marittimu li sehh bejnu u bejn l-attur, nhar l-1 ta' Settembru, 1995 xi mil u nofs il-barra mill-ponta tal-Qawra, limiti ta' San Pawl il-Bahar, fl-liema incident l-attur sofra hsarat fil-*craft* tieghu;

2. Tillikwida d-danni kkawzati f'dan l-incident *occorendo* permezz ta' periti nominandi kemm-il darba jkun il-kaz;

3. Tikkundanna lill-konvenuti jhallsu lill-attur is-somma hekk likwidata li ma gietx lilu mhallsa mill-assigurazzjoni tal-konvenut.

Bl-ispejjez nkluzi tal-ittra ufficjali tas-27 ta' Frar, 1996 u bl-imghaxijiet legali mid-data tal-prezentata tac-citazzjoni sad-data tal-hlas eventwali - kollha kontra l-konvenuti ngunti sabiex jidhru ghas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni tal-attur a fol. 4 tal-process.

Rat il-lista tax-xhieda a fol. 5 tal-process.

Rat li l-konvenuti ipprezentaw in-nota ta' l-eccezzjonijiet taghhom tardivament u li b'digriet tas-17 ta' Frar, 1997 dawn l-istess eccezzjonjijiet gew sfilzati. Illi ghalhekk il-konvenuti f'din il-kawza huma kontumaci.

Rat il-verbal tas-seduta tas-17 ta' Frar, 1997 fejn gie nominat il-Perit Tekniku Michael Aquilina sabiex jirrelata dwar il-fondatezza tad-domandi attrici u hekk jillikwida d-danni sofferti mill-attur jekk ikun il-kaz li tirrizulta htija da parti tal-konvenuti;

Rat ir-rikors tas-27 ta' Ottubru, 1997 ipprezentat mill-konvenuti sabiex jiggustifikaw il-kontumacja taghhom u d-digriet moghti fis-seduta tas-16 ta' Jannar, 1998 fejn il-Qorti tat ghoxrin gurnata zmien sabiex il-konvenuti jipprezentaw l-eccezzjonijiet taghhom;

Rat ir-rapport tal-perit tekniku a fol. 95 et seq. tal-process u n-noti ta' sottomissjonijiet tal-partijiet kif ukoll ir-rapport tal-periti addizzjonali a fol. 417 tal-process.

Rat il-verbal tat-12 ta' Ottubru, 2000 fejn il-kawza thalliet ghas-sentenza ghal-lum.

Rat id-dokumenti kollha esebiti.

Rat l-atti kollha l-ohra tal-kawza.

Rat in-nota ta’ osservazzjonijiet tal-konvenut.

II. <u>KONSIDERAZZJONIJIET- RESPONSABILITA’ TAL-INCIDENT</u>

Illi din hija kawza li tikkoncerna incident li sehh bejn zewg bicciet tal-bahar fejn l-attur jippremetti illi waqt li kien qieghed isuq id-dghajsa proprjeta tieghu *S.Y. Pocket Rocket*, huwa kien involut fl-incident marittimu li sehh nhar l-1 ta' Settembru 1995 xi mil u nofs il-barra mill-ponta tal-Qawra, limiti ta' San Pawl il-Bahar, u dan meta l-konvenut li kien qed isuq il-craft tieghu *M.Y. Vincienne*, baqa diehel fih u qasmu min-nofs; u li dan l-incident gara minhabba imprudenza da parte tal-istess konvenut.

Illi ghal dan il-kaz huma applikabbli f'dan il-kaz il-**Merchant Shipping (Prevention of Collisions) Regulations, 1997 (L.N. 3 of 1997)** u dwar l-istess qed isiru s-segwenti applikazzjonijiet fid-dawl tac-cirkostanzi attwali tal-kaz.

Illi vapur u/jew kull bicca ohra tal-bahar f'kull hin u f'kull mument irid izomm *proper lookout* bis-smiegh u bil-hars kif ukoll b'kull mezz iehor biex jigi determinat jekk jezistix *o meno* risku ta' kollizzjoni. **(Regola Nru 5 tal-Merchant Sh. Reg. (Prev of Coll) Reg 1997).**

Illi jirrizulta mix-xhieda illi l-kaptan u l-ekwipagg tal-*Pocket Rocket* kienu fil-*cockpit* tal-*yacht* u dawn kienu qed jaraw il-posizzjoni tal-*Vincienne* u tal-*Pocket Rocket -yachts* l-ohra fit-tigrija. L-istess ekwipagg tal-*Pocket Rocket* ippruvaw isaffru u javzaw bil-*VHF* biex jattiraw l-attenzjoni tal-ekwipagg tal-*Vincienne.*

Ma jirrizultax mill-banda l-ohra li l-kaptan jew l-ekwipagg tal-*Vincienne* kienu qed izommu *a radio watch* u cioe` li kienu qed jisimghu il-*VHF Channel 16*.

Dwar il-velocita` li biha ghandha tinstaq l-opra tal-bahar, il-periti addizzjonali jghidu illi din ir-regola titlob li kull vapur f'kull hin u mument jipprocedi b'velocita sikura biex f'kull hin tista' tittiehed azzjoni effettiva biex tigi evitata kollizzjoni (**Regola numru 6** tar-regoli

hawn fuq citati). Ikomplu jghidu l-periti addizzjonali illi velocita` sikura tigi meqjusa fuq konsiderazzjonijiet vari li huma partikolarment:

(1) L-istat tal-vizibilita`;
(2) L-ammont ta' traffiku marittimu;
(3) Il-manuvrabilita tal-vapur, b'referenza specjali ghad-distanza biex jieqaf u biex idur f'dawk il-kundizzjonijiet dominanti;
(4) L-istat tar-rih u tal-bahar.

Illi f'dan il-kaz, u anke mill-provi prodotti ma jirrizultax illi l-velocita kemm tal-*Vincienne*, kif ukoll tal-*Pocket Rocket* kienet eccessiva. Pero` jirrizulta lil din il-Qorti mill-provi prodotti illi l-kaptan tal-*Vincienne* ma hax in konsiderazzjoni il-paragrafu numru tlieta (3) hawn fuq indikata.

Illi jirrizulta mill-provi prodotti illi l-kaptan tal-*Vincienne* ma hax il-prekawzjonijiet kollha necessarji sabiex tigi evitata l-habta *de quo*. Jirrizulta wkoll illi l-kaptan tal-*Pocket Rocket* zamm il-korsa w il-velocita` kif mitlub fir-regoli aktar il-fuq indikati u senjatament ir-regola numru tmienja (8).

Di fatti jirrizulta illi l-kaptan tal-*Vincienne* ma ghamilx dik l-alterazzjoni rikjesta fil-paragrafu (b) tar-regola numru tmienja (8) tar-*regulations* fuq indikati meta l-

opra tal-bahar tieghu ghamlet il-moviment li ghamlet. Jinghad ukoll u anke hawn il-Qorti taqbel ma dak li jghidu l-periti addizzjonali u cioe` li l-kaptan tal-*Pocket Rocket*, meta ra li l-vapur l-iehor ma kien jidher li qed jaghmel xejn, biex jipprova jevita l-habta kif hu mitlub taht l-imsemmija *regulations.*

Jirrizulta wkoll mill-provi prodotti illi li kieku l-*Vincienne* daret fuq in-naha tax-xellug taghha, kieku l-habta kienet tigi evitata. Il-kaptan tal-*Vincienne* ma jidher li ha l-ebda prekawzzjoni hlief biex jikkoregi n-naqra devjazzjoni li kien qieghed ikollu fil-korsa tieghu, li kienet fid-direzzjoni tal-port ta' Marsamxett.

Lanqas ma jirrizulta mill-provi prodotti li l-kaptan tal-*Vincienne* ha xi azzjoni sabiex tigi osservata distanza ta' sigurta' mill-*Pocket Rocket* u b'hekk jigi evitat ir-riskju tal-kollizzjoni. Ma jirrizultax lanqas mill-provi prodotti illi l-kaptan tal-*Vincienne* baqa' josserva kemm ir-rotta tieghu u kemm dik tal-*Pocket Rocket* biex jassigura li z-zewg vapuri jghaddu l-boghod bizzejjed minn xulxin.

Il-**Merchant Shipping (Prevention of Collissions) Regulations, 1997** jitkellmu wkoll, fir-regola numru 18, dwar ir-responsabilitajiet bejn il-bastimenti (*vessels*).

Illi jirrizulta minn qari akkurat ta' din ir-regola numru 18 illi kellha tkun il-*Vincienne* li twarrab ghall-*Pocket Rocket*, dan ghaliex il-*Vincienne* tigi meqjusa l-*burdened vessel* u ghaldaqstant ghandha taghti d-dritta lill-vapur li hu miexi bil-qlugh. Il-*Vincienne* zgur li ma tista' qatt titqies bhala *a vessel restricted in her ability to manoevre*. Oltre dan, i**r-regola numru 16 tar-*regulations*** hawn fuq indikati jobbliga lil kull vapur illi jrid jaghti d-dritta lill-iehor, biex jaghmel dan kmieni u b'mod li l-vapur l-iehor jinduna malajr li dan sar.

Ir-*regulations* tan-1997 jitkellmu wkoll dwar l-azzjoni li jridu jiehdu l-*stand-on-vessels* (Rule 17).

Illi mix-xhieda prodotta jirrizulta bic-car illi l-kaptan tal-*Pocket Rocket* zamm il-velocita u l-korsa tieghu. Ir-regola numru 17 hawn fuq imsemmija tghid:

"(a) (i) where one of the two vessels is to keep out of the way the other shall keep her course and speed;

(ii) The latter vessel may however take action to avoid collision by her maneuver alone, as soon as it becomes apparent to her that the vessel required to keep out the way is not taking appropriate action in compliance with these rules."

Jigifieri l-*stand-on-vessel*, li f'dan il-kaz hu l-*Pocket Rocket*, jista' jiehu azzjoni bil-manuvra tieghu biss hekk kif ikun car li l-vapur l-iehor, f'dan il-kaz il-*Vincienne* ma ghamel xejn biex jevita l-kollizzjoni skond ma jitolbu dawn ir-regolamenti.

Il-Kaptan tal-*Pocket Rocket* xehed illi kellu diffikulta biex jaccerta ruhu jekk il-kaptan tal-*Vincienne* kienx qieghed jiehu l-azzjoni li suppost ha ghax il-korsa tal-Vincienne kienet qeghda tidher tinbidel ta' spiss, daqqa fuq naha u daqqa fuq naha ohra. B'dan, il-kaptan tal-*Pocket Rocket* ma setax ikun cert jekk il-*Vincienne* kienitx ha tghaddi minn quddiem il-pruwa jew minn wara l-poppa tieghu.

Ir-**regola 17 (b) tal-Merchant Shipping (Prevention of Collissions) Regulations, 1997** jghid illi:

"(b) when, from any cause, the vessel required to keep her course and speed finds herself so close that collision cannot be avoided by the action of the give-way vessel alone, she shall take such action as will best aid to avoid collision."

Illi dan jimporta allura li l-vapur li ghandu d-dritta, li f'dan il-kaz diga ntqal li huwa l-*Pocket Rocket*, u li tant ikun vicin ta' kollizzjoni li ma tistax tigi evitata mill-

vapur l-iehor, f'dan il-kaz il-*Vincienne*, ghandu jiehu azzjoni hu (il-*Pocket Rocket*) biex jipprova kemm jista' jkun ma ssirx il-kollizzjoni.

Illi jirrizulta ghalhekk bl-aktar mod car illi l-kaptan tal-*Vincienne* naqas mill-obbligi tieghu skond ma jitolbu r-regolamenti maghrufa bhala **Merchant Shipping (Prevention of Collissions) Regulations 1997** u ghalhekk kien il-kawza prossima tal-istess kollizzjoni maritima u ghalhekk responsabbli ghad-danni sofferti mill-istess attur.

Illi dan kollu premess huwa konfortat kemm mir-relazzjoni peritali tal-Perit Tekniku Michael A. Aquilina, u fir-rigward tal-istess din il-Qorti tikkonferma u taddotta r-ragunijiet migjuba mill-istess perit tekniku sabiex iwassal ghall-konkluzzjonijiet minnu raggunti fejn fosthom jidher li l-konvenut ma kienx *"on look out"* peress li ra lill-*Pocket Rocket* biss xi 20 metru il-boghod minnu meta kien hemm xi nies ixxejjru, u tenut kont ukoll tad-diversi *boats* u sailing boats li kien hemm fil-vicinanzi, dan juri li l-istess konvenut ma kienx il-hin kollu attent; *inoltre* f'dawn il-kundizzjonijiet, l-istess konvenut baqa' miexi b'velocita' ta' 16 il-knot, bil-pruwa merfugha mill-ilma u b'rotta xejn dritta, li juru certament nuqqas ta' attenzjoni ghal dak li kien qed jigri madwaru, u wkoll nuqqas kbir ta' prudenza anke fis-sewqan, tant li l-konvenut qatt ma irrejalizza li

kien hemm perikolu li ssehh kollizzjoni hlief meta kien tard wisq.

Illi f'dan il-kuntest wiehed jirreferi ghall-istess relazzjoni peritali u din il-Qorti taddotta bhala taghha, l-konsiderazzjonijiet kollha indikati fil-paragrafi 8 sa 12 taht it-titolu ta' "KONSIDERAZZJONI" tal-istess rapport peritali, li juru b'mod car in-nuqqasijiet lampanti tal-istess konvenut, li certament minhabba in-nuqqas ta' attenzjoni tieghu, inkluz in-nuqqas tat-tharis tar-regolamenti citati, irrenda ruhhu inkapaci li jagixxi meta iffacjat bil-perikolu ta' kollizzjoni, tant li lanqas agixxa korrettament b'mod li l-manuvri li ghamel certament ma setghux iwasslu biex jigi evitat l-impatt mal-*craft* tal-attur.

Illi *a propositu* din il-Qorti wkoll tirreferi ghar-rapport addizzjonali minn fejn jirrizulta li l-istess periti addizzjonali kkonfermaw illi l-konvenut ma zammx *"proper lookout"* stante li certament jirrizulta li l-konvenut ma kienx qed izomm *"a radio watch";* fil-kalkolazzjoni ta' dak li tissejjah *'velocita` sigura'* l-konvenut naqas li jiehu in konsiderazzjoni *"il-manuvrabilita' tal-vapur, b'riferenza specjali ghad-distanza biex jieqaf u biex idur f'dawk il-kondizzjonijiet dominanti"* u naqas li jzomm distanza sigura mill-*Pocket Rocket;* ma kienx konxju ta' dak li jissejjah *"ir-risk of collission"* hlief meta kien tard wisq; naqas li

jiehu azzjoni proprja sabiex jevita l-kollizzjoni peress li nonostante li l-vapur tieghu kien qed jaghmel *yawing movement* ma ghamilx olterazzjoni kbira tal-korsa, u ghalhekk naqas li jiehu azzjoni posittiva fil-hin; tant huwa minnu dan li l-konvenut setgha dar lejn in-naha tax-xellug (*port*) fejn kellu post bizzejjed, izda minflok huwa ma ghamel xejn hlief ikkorega naqra id-devjazzjoni li kien qed ikollu fil-korsa tieghu; naqas ukoll milli jipprova jieqaf, inaqqas jew anke jmur lura bil-magni; naqas li jinduna li bhala *"burdened vessel"* kellu jaghti d-dritta lill-vapur li huwa miexi bil-qlugh; u nonostante li l-attur zamm il-velocita` w il-korsa tieghu, l-konvenut baqa' ma ghamel xejn, anzi l-korsa tieghu baqghet tinbidel ta' spiss daqqa fuq naha u daqqa fuq ohra.

Illli dan kollu jinsab ikkonfermat mir-relazzjoni addizzjonali tal-istess periti teknici, u fil-waqt li din l-istess Qorti taddotta l-istess konkluzzjonijiet, ghalhekk jirrizulta li ma hemm l-ebda dubju li l-konvenut kien responsabbli unikament tal-kollizzjoni imsemmija, u wkoll il-kawza prossima tal-istess kollizzjoni.

<u>III. LIKWIDAZZJONI TA' DANNI.</u>

Illi l-attur qed jikkontendi li l-konvenuti ghandhom ihallsuh l-ispejjez sofferti minnu htija ta' l-istess

konvenuti u li taghhom ma thallasx mill-kumpanija assikuratrici tieghu.

L-attur qed jippretendi s-segwenti:

1.	Differenza fil-prezz bejn il-valur tal-Pocket Rocket, u l-valur ta' ohra gdida	Lm1,666.56
2.	Garr ta' boat mill-Italja/Malta.	Lm800
3.	VAT @ 15% fuq stima ta' kemm tiswa sailing boat ohra gdida (Lm11,460.67 + 800)	Lm1839.10
4.	Registration fee	Lm135
5.	Personal Belongings	Lm1807.34
6.	Policy Excess	Lm150
7.	Storage	Lm126
8.	Towing AFM	Lm57.50
	TOTAL	Lm6,581.50

Illi dawn huma l-ammonti li l-attur qed jippretedenti li ghandu jithallas minghand l-konvenuti Sultana, stante li dawn l-ammonti baqghu ma thallsux mis-socjeta' assiguratrici tal-konvenut.

Illi dwar l-ewwel *item* li tikkonsisti fid-differenza fil-prezz sabiex jakkwista *craft* ohra ma tistax tintlaqa' stante li la darba thallas tal-valur attwali tal-opra fil-mument tal-incident, ma jistax jippretendi li jiehu l-valur ta' opra gdida.

Illi l-istess argument japplika ghat-tieni u t-tielet *item* tad-danni pretizi u dwar dan taqbel perfettament ma dak li irrelata il-perit tekniku.

Illi dwar il-*personal belongings* taddotta l-ispjegazzjoni tal-istess perit tekniku f'pagna 20 tar-relazzjoni a fol. 116 tal-process, u ghalhekk l-istess ammont ghandu jigi ridott ghas-somma ta' Lm1,746.

Illi l-ammont ghat-*towing* gia gie mhallas mis-socjeta' assiguratrici u ghalhekk dawn ghandhom jitnaqqsu mill-ammont pretiz mill-attur.

Illi dwar ir-*registration fee*, din il-Qorti taqbel ukoll mal-perit tekniku .

Illi ghalhekk l-ammont li ghandu jigi likwidat favur l-attur huwa is-segwenti:-

(1) Registration Fee……………………Lm0067.50.0.
(2) *Personal Belongings*………………Lm1,746.00.0.
(3) *Policy Excess*………………………Lm0,150.00.0.

(4) Storage…………………………….. Lm0,126.00.0.
Total………………………………..Lm2,089.50.0.

Illi din l-Qorti thoss li l-kritika tal-konvenut dwar l-istess likwidazzjoni mill-perit tekniku ma hijiex gustifikata u ghalhekk din il-Qorti qed tillikwida l-ammont ta' danni sofferti mill-attur li ma gewx imhallsa mis-socjeta' assiguratrici fl-ammont ta' elfejn, u disgha u tmenin lira Maltija u hamsin centezmu (Lm2,089.50).

IV. KONKLUZZJONI

Illi ghalhekk ghal dawn il-motivi, din il-Qorti, **taqta' u tiddeciedi,** billi filwaqt li tichad l-osservazzjonijiet kollha tal-konvenut, **tilqa' t-talbiet attrici** b'dan illi:-

(1) Tiddikjara u tiddeciedi li l-konvenut huwa unikament responsabbli ghall-incident marittimu li sehh bejnu u bejn l-attur nhar l-1 ta' Settembru, 1995 xi mil u nofs il-barra mill-ponta tal-Qawra limiti ta' San Pawl il-Bahar, f'liema incident l-attur sofra hsarat fil-*craft* tieghu;

(2) Tillikwida d-danni kkawzati lill-attur mill-konvenuti fl-ammont ta' elfejn, u disgha u tmenin lira Maltija u hamsin centezmu (Lm2,089.50).

(3) Tikkundanna lill-konvenuti jhallsu lill-attur is-somma ta' elfejn, u disgha u tmenin lira Maltija u hamsin centezmu (Lm2,089.50) bhala s-somma li ma gietx imhallsa lill-attur mill-assigurazzjoni tal-konvenut.

Bl-ispejjez inkluzi dawk tal-ittra ufficjali tas-27 ta' Frar 1996 u bl-imghax legali mid-data tas-sentenza sal-effettiv pagament kontra l-konvenuti.

Moqrija.

Onor. Imhallef Raymond C. Pace LL.D.
28 ta' Frar 2001

Josette Demicoli.
Deputat Registratur.
28 ta' Frar 2001